

Zaprášená silnice zmizela našim zrakům. Oddychli jsme si upřímně, že ta namáhavá cesta kotoučí prachu a v úpalu slunečním již vykonána.

Odpočíváme na plédu rozestřeném na uvadlé trávě ve stínu stromoví. Z lesa vanoucí větrík ovívá naše horké čelo a hostinný strom jako na přivítanou se nad hlavou nám rozšuměl. Jsme navrchu na mytince, za námi i pod námi tmavý les a před námi zjevila se Šumava ve vší kráse své. Jsme odměněni za namáhavou cestu a slibujeme si ještě více.

Jsme nedaleko Černého a Čertova jezera.

Až tam v tom nedalekém domku, jenž tak útulně ze zeleně vyhlédá, pro nás něco připraví... Však zapomínáme na jídlo...

„Na horách! na horách!“ Vrch vedle vrchu, hora za horou, pokryté tmavými hvozdy. Jen některé tu holy, smutně, jako ostříhaný obr Šimson pnou se truchlivě mezi zachovalými druhy velikány.

Lidská ruka a ten korovec!

Příroda poutá a baví nás krásou svou, a v nedaleké myslivně se také starají, abychom do oběda neměli dlouhou chvíli. Hle, služka přináší nám tři svazky kněh — jeden starý, ošumělý, druhý slušnější a třetí skvostně vázaný. Od velkolepého obsahu té knihy přírodní, před námi rozevřené, nahlédneme také do těchto knížek.

Lidská jmena.

Písmo rozmanité, nápady, poznámky, verše těch, kteří přišli vidět Šumavu a Černé jezero. Muži, ženy, studenti, dívky tu psali. Lhostejná to celkem jmena, zavřeli bychom knihu a hleděli na Šumavu, ale věnujme chvíli těm třem svazkům pro porovnání.

V prvním, nejstarším, z první polovice našeho století, převládá němčina. Jen tu a tam najdeš podpis, verš nebo poznámku jazykem českým. Student nebo kněz nějaký od-

vážil se tu mateřskou řečí vysloviti dojem, jaký naň krásy šumavské učinily, neb lásku svou k jazyku a vlasti. Přehlížeť dál a dále, v druhé knize, a těch našich slov přibývá. V třetím už čeština převládá. Je to maličkost, ovšem, ale o pokroku svědčí.

A co tu vše psáno, česky i německy, nebudeme rozbírat. Je tam také mnoho „veršů“ v obou jazycích. Jak by nebylo?!

„Kdo vchází k vám, je každý poeta.“

Jak hluboko krásy Černého jezera vtiskly se do duší cestovatelů, o tom svědčí v knize verše jakéhos Němce: „Dříve budou králové brambory sázeti,“ než on na Černé jezero zapomene.

Dost, již dost — na konec to nudí, a lépe jest nečísti a jít k jezeru obdivovat se.

Vůdce před námi. Kolkolem hustý les, jehož šerem z daleka potok z Černého jezera tekoucí hučí.

Les tichý, zabíháme, i hukot potoka umlká, až po chvíli zase ozval se, jako by nás volal.

Stojíme u Černého jezera. Blíže popisovati je nebudeme — jeť tak známo. Divíme se jezerní stěně v půlkruhu skoro jako v antickém divadle nad jezerem se pnoucí. Je porostlá, jen tu a tam bělá se skála. Černý její stín halí jezero, na jehož březích leží vyvrácené kmeny, částečně ve vodě jsouce ponořeny, bezkoré, bílé, jako bělající se na poušti kosti padlých velikánů, a skroucené, pitvorné haluze jejich jako vybledlé parohy četných, tu zahynulých jelenů.

Hladina černá a tichá. Jen časem ji vítr jemně rozvlní, a tu, jako by lesklým mečem na slunci zamával, zalesknou se vlnky září sluneční. Všecko ticho, les mlčí a pták v kapradí sotva sebou pohne. Zamýšlení jsouce kráčíme dále hvozdem, abychom také Čertovo jezero uzřeli. Les hustý, leč stromy celkem mladé. Vzpomínáme na prales.

„Cestou uvidíme zbytky pralesa,“ praví vůdce.

A po chvíli ukazuje nám tu a tam ohromnou jedli, která ovšem mnohý věk přečkala a prales pamatuje. Ale prales — — místem je vidět ohromné pařezy, jejichž povrch pokryl zelený, hebký mech jako kobercem. A z té hebké půdy vyráží nesčetné bylinky a mezi nimi prohánějí se tvorové, ale pramaličci... malý svět; těm broučkům a muškám je ten pařez velkým prostranstvím, na němž svůj vlastní les mají.

Čertovo jezero je menší Černého, aniž tak velkolepé,

ale vidíme je k večeru, kdy nad tmavými lesy kolem poslední zář vzplanula.

Kdes hluboko v lese ozvaly se z temna zvonky pasoucího se skotu a větřík probouzí konečně jako v tuhém spánku skloněné haluze omšných smrků a jedlí.

Vítr se vzdmáhá, spěchá „od silna k silnu“, od stromu k stromu, až táhlým šumotem v dálce utichl, a zas jen kolébají se zlehýnka haluze ozářené růžovým světlem.

Stojíme a stojíme. Jsme krásou jati a nechce se nám odtud. Nezapišeme, až se navrátíme, do pamětní knihy dojem svůj...

A přece jsme tu poety. Možno být básníkem a netřeba veršů psáti.

„Kdo vchází k vám, je každý poeta.“

Nastává šero, my se vracíme.

Všecka naše mysl je Šumavou jata. Tu jest pamětní kniha, skvostná, staletá, z níž možná mnoho, velmi mnoho vyčísti. Kdo čte a rozumí, bývá unešen. Zvláště pro nás Čechy jest zajímavá tato pamětní kniha šumavská.

Ovšem, staré ty litery, stromy, jež dávné děje pamatují, v jejichž stínu mnohá památná událost se přihodila, téměř vymizely. Živel a lidská ruka je vymazaly.

Ale za ty starobylé písmeny rostou nové — a byť všecko v knize té smazáno a zničeno bylo, ty červené, slavné Čechův litery, jimiž kaple sv. Václava u Brůdku, domažlické a mnohá jiná místa jsou, ty nikdo nesmaže, ty nikdy nevymizí z paměti věrných Čechů.